

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 март 2023 г.
(OR. fr)

7321/23

Междуинституционални
досиета:
2022/0906(COD)
2023/0070(COD)

JUR 190
COUR 2
INST 57
CODEC 351

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 10 март 2023 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2023) 135 final

Относно: СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА относно проекта за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз, представен от Съда на 30 ноември 2022 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 135 final.

Приложение: COM(2023) 135 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.3.2023 г.
COM(2023) 135 final

2023/0070 (COD)

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

**относно проекта за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на
Европейския съюз, представен от Съда на 30 ноември 2022 г.**

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

относно проекта за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз, представен от Съда на 30 ноември 2022 г.

Като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 281, втора алинея от него,

1. На 30 ноември 2022 г. Съдът на Европейския съюз отправи до Европейския парламент и до Съвета искане на основание член 281, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „статутът“). Основната част от това искане е да се използва възможността, предвидена в член 256, параграф 3, първа алинея от ДФЕС, и да се прехвърли на Общия съд компетентността да разглежда преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 от ДФЕС, в някои специфични области, определени от статута. За тази цел в статута ще бъде добавен нов член 50б. Втората част от искането се състои от предложението за разширяване на механизма за допускане на обжалване, предвиден в член 58а от статута — разпоредба, която ще бъде консолидирана и заменена. Тези две части са придружени от предложение за конкретно изменение на член 50 от статута относно съставът на съставите на Общия съд.

I. Общи съображения

2. Както Съдът обяснява в искането си и в придружаващия го обяснителен меморандум, основната част от това искане произтича от реформата на съдебната структура на Съюза, приета през 2015 г., която доведе до удвояване на броя на съдиите в Общия съд¹. Съдът посочва значителното увеличение на броя на преюдициалните запитвания и постепенното удължаване на продължителността на производствата. Освен това Съдът подчертава, че укрепването на структурата на Общия съд, предвидено с горепосочената реформа, вече е напълно завършено и че Общият съд е започнал да адаптира методите си на работа, за да засили последователността и ефикасността на процедурите, попадащи в неговата компетентност. Що се отнася до втората част от искането, Съдът предлага да се разшири въведеният през 2019 г. механизъм² за допускане на обжалване на съдебни решения или определения на Общия съд, за да се включат, от една страна, други апелативни състави, независими от органите, службите или агенциите на Съюза, и от друга страна, делата по член 272 от ДФЕС, свързани с изпълнението на договор, съдържащ арбитражна клауза.
3. Съдът обосновава това искане с необходимостта да се даде възможност на двете съдилища да изпълняват изцяло задачите, които са им възложени от Договорите, като се вземат предвид промените, описани в предходния параграф.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2015/2422 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 г. за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз (ОВ L 341, 24.12.2015 г., стр. 14).

² Регламент (ЕС, Евратом) 2019/629 на Европейския парламент и на Съвета от 14 април 2019 г. за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз (ОВ L 111, 17.4.2019 г., стр. 1).

4. Комисията напълно споделя целта на тази реформа.
5. Наистина е от съществено значение Съдът да може да изпълнява пълноценно ролята си на върховен съдебен орган на Съюза. За тази цел той трябва да може да се съсредоточи в по-голяма степен върху делата, които повдигат въпроси от основно значение за правния ред на Съюза, и да е в състояние да отдели всички необходими ресурси за разглеждането на тези дела, и по-специално, ако е необходимо, да задълбочи диалога с националните съдилища, включително със съдилищата от последна инстанция, за да се гарантира единството на правния ред на Съюза.
6. Освен това изглежда от съществено значение субектите на правото да се възползват изцяло не само от допълнителните ресурси на Общия съд, произтичащи от реформата на съдебната структура на Европейския съюз, но и от експертния опит, специфичен за Общия съд в областта на разглеждането на технически и сложни дела.
7. Поради тези причини и с оглед на непрекъснатото увеличаване на броя на преюдициалните запитвания, които трябва да бъдат разгледани бързо, за да се даде възможност на националните юрисдикции да гарантират на субектите на правото зачитането на правото на ефективни правни средства за защита, Комисията е съгласна със Съда, че въпреки трудностите, присъщи на тази операция, е необходимо компетентността за отговор на преюдициалните запитвания да бъде споделена между Съда и Общия съд. По-долу обаче Комисията прави някои коментари по тази основна част от искането, отправено от Съда на Европейския съюз.
8. Що се отнася до втората част от реформата и конкретното изменение на член 50 от статута, Комисията няма особени забележки и е в състояние да даде положително становище по този въпрос.

II. По прехвърлянето на Общия съд на компетентността да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС в някои специфични области

II.1 Що се отнася до избора и обхвата на специфичните области

9. При избора си на специфичните области Съдът пояснява, че се е ръководил от четири критерия, а именно, първо, необходимостта тези области да бъдат ясно разпознаваеми и достатъчно отделими, второ, в тях да се повдигат малко на брой принципни въпроси, трето, в тези области вече да съществува значителна съдебна практика, и четвърто, този избор да позволи прехвърлянето на достатъчно голям брой преюдициални запитвания. Въз основа на тези критерии Съдът определи следните специфични области: общата система на данъка върху добавената стойност; акцизите; Митническият кодекс и тарифното класиране на стоките в Комбинираната номенклатура; обезщетяването и помощта, оказвана на пътниците; както и системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове.
10. Комисията е съгласна с избора на критерии, използвани от Съда. Добавянето на други критерии, като например липсата на значително отражение върху бюджета на делата, свързани с разглежданите специфични области, би застрашило целта за прехвърляне на Общия съд на достатъчно голям брой преюдициални запитвания, за да се освободи Съдът на Европейския съюз и да се даде възможност на Общия съд да развие реална и значима практика. Поради това Комисията дава положително становище относно избора на

специфичните области. По-специално в тези области съществува значителна съдебна практика, на която Общият съд може да се позове, дори ако, както е възможно във всички области на правото на Съюза, тези области се окажат предмет на законодателни промени, които могат да накарат Общия съд да развие нова съдебна практика³.

11. Комисията е съгласна с предложението от Съда подход да не се прави разграничение между преюдициалните запитвания относно тълкуването и валидността.
12. Що се отнася до обхвата на тези специфични области, може да е желателно да се определят по-ясно областите, в които на Общия съд е прехвърлена компетентност да се произнася по преюдициални запитвания, като същевременно се запази гъвкавостта, необходима, за да се гарантира, че тези области са определени по начин, който позволява предоставяне на компетентността с включване на развитието на достиженията на правото на ЕС. Тази цел би могла да бъде постигната например чрез абстрактно, но достатъчно точно описание в съображенията на предложението регламент на различните компоненти на всяка специфична област към момента на приемане на реформата от законодателя.
13. Във всеки случай би могло да се припомни, че решението за прехвърляне на входящо преюдициално запитване не предопределя решението, което Общият съд ще трябва да приеме съгласно член 256, параграф 3, втора алинея от ДФЕС, нито конкретните разпоредби, които следва да бъдат въведени в Процедурния правилник на Общия съд в това отношение.

II.2 Що се отнася до условието преюдициалното запитване да се отнася „изключително до една или повече специфични области“

14. Съдът предлага Общият съд да придобие компетентност да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания, които се отнасят „изключително до една или повече специфични области“, така че преюдициално запитване, включващо въпроси както от тези специфични области, така и от други области, да остане за Съда.
15. Комисията по принцип споделя този подход. Въпреки това тя счита, че би било желателно да се изясни, за предпочитане в съображенията на проекта за регламент, какво се има предвид под „изключително до една или повече специфични области“ в случая, който възниква редовно, а именно когато преюдициалното запитване съдържа въпроси относно тълкуването или валидността на разпоредби на акт на Съюза, отнасящи се до една или повече специфични области, както и до въпроси, свързани с тълкуването на разпоредби на първичното право, на общите принципи на правото или на Хартата.
16. Според Комисията обстоятелството, че преюдициалното запитване изисква тълкуване на нормите, отнасящи се до специфични области, в съответствие с първичното или международното право, или дори когато се отнася до въпрос, свързан с конкретен правен акт, който по същество има съдържание, еквивалентно на общите принципи на правото или на Хартата, не би трябвало да е пречка за прехвърлянето му на Общия съд.

³ Такъв би могъл да бъде случаят по-специално след приемането на новия Митнически кодекс, който ще замени Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, стр. 1).

17. От друга страна, преюдициално запитване, което повдига въпроси, които сами по себе си не се отнасят до тълкуването на акт, попадащ в някоя от тези специфични области, а например до разпоредбите на първичното право, общите принципи на правото или Хартата, следва да остане от компетентността на Съда, дори ако правната уредба, засягаща делото в главното производство, попада в някоя от тези специфични области. Същият подход следва да се възприеме, когато запитващата юрисдикция поставя въпроси относно тълкуването или валидността както на разпоредби на акт на Съюза, отнасящи се до една или повече специфични области, така и на самостоятелни въпроси, свързани с тълкуването на разпоредби на първичното право, на общите принципи на правото или на Хартата.
18. Накрая, желателно е също така да се уточнят редът и условията за разпределяне на преюдициалните запитвания, които в допълнение към въпросите, свързани с една или повече специфични области, повдигат изрично или имплицитно въпроси от компетентността на Съда или относно допустимостта (условия, предвидени в член 267 от ДФЕС и в Процедурния правилник). Комисията не вижда убедителни мотиви срещу прехвърлянето на такива искания на Общия съд, тъй като условията за компетентността на Съда или за допустимостта на преюдициалните запитвания трябва занапред да се прилагат и от двете юрисдикции.

II.3 Що се отнася до процедурата по прехвърляне

19. Що се отнася до процедурата по прехвърляне, проектът за регламент предвижда само, че всички преюдициални въпроси се отправят до Съда, който в зависимост от всеки конкретен случай препраща на Общия съд преюдициални запитвания, засягащи въпроси в специфични области, след като провери дали условията, разгледани в предходните точки, са изпълнени в съответствие с процедурите, предвидени в Процедурния правилник на Съда.
20. Комисията няма възражения срещу това основно правило относно процедурата по прехвърляне.

II.4 Що се отнася до реда и условията, както и до процедурата, приложими за разглеждането на преюдициални запитвания от Общия съд

21. Съдът предлага Общият съд да разглежда преюдициалните запитвания, които са му прехвърлени, в определени за тази цел състави, в съответствие с реда и условията, предвидени в Процедурния правилник на Общия съд. Съдът също така предлага определянето на генерален адвокат по всички дела, отново в съответствие с реда и условията, предвидени в Процедурния правилник на Общия съд, като се има предвид, че това определяне няма да доведе до систематично представяне на заключение по всички дела.
22. Комисията подкрепя по-голямата специализация на съставите на Общия съд. Това е особено важно, тъй като за разглеждането на преюдициалните въпроси, които ще му бъдат прехвърлени, ще е необходимо Общият съд, освен да разполага със специфични експертни познания по конкретни въпроси, да овладее и реда и условията на преюдициалното производство — производство, което значително се различава от тези, които до този момент са от компетентността на Общия съд. Комисията счита, че тази реформа би могла да предостави възможност на Общия съд да продължи да разсъждава върху широкото въвеждане на определена специализация на съставите.

23. Освен това Комисията счита, че Общият съд трябва да включи в своя Процедурен правилник и ефективно да прилага на практика всички процесуални правила, позволяващи бързото разглеждане на преюдициалните запитвания, включително по-специално възможността за произнасяне по дело без провеждане на съдебно заседание, без заключение на генералния адвокат или посредством предоставянето на мотивирано определение. Поради това Комисията счита, че би било особено уместно Общият съд да възприеме практика, която да гарантира, че в случаите, в които действително са направени заключения, те се предоставят много бързо след съдебното заседание, ако има такова, така че да не се забавя разглеждането на делото и решението на Общия съд.
24. Накрая, що се отнася до определянето на генерални адвокати, Комисията няма конкретни възражения срещу разпоредбата, предложена от Съда в проекта за изменение на статута. При все това Комисията счита, че следва да се обърне специално внимание на реда и условията за определяне на генералните адвокати, избрани измежду съдиите в Общия съд, в съответствие с член 49 от статута. Сред възможните варианти Комисията предлага да се проучи този, който предвижда, че съдия от състав, различен от този, към който е разпределено искането, изпълнява ролята на генерален адвокат за определен срок, който не може да бъде по-кратък от три години, или за всички преюдициални запитвания, възложени на този състав, или за преюдициалните запитвания, които попадат в една или повече от специфичните области.

III. Заключение

25. Комисията дава положително становище относно проекта за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз, представен от Съда на 30 ноември 2022 г.